

Svatý nebo zbožný?

V tomto pojednání se chci pokusit ukázat, že nestačí být zbožný, ale že Bůh požaduje, abychom byli svatí, jak je uvedeno v Lv 19,2: Buďte svatí, neboť já Hospodin, váš Bůh, jsem svatý.

Tento požadavek byl dán Hebrejcům, mezi nimiž chtěl Bůh přebývat. V přikázání obřizky jako znaku smlouvy, v zákazu smíšených manželství jako znamení separace, v příkazu přikázání zachovávat šabat, v povinnosti dodržovat obětní, stravovací a očistné předpisy byl tento požadavek konkrétnější. Všechny tyto příkazy a zákazy se však týkají lidského činění a nečinění, a ne nastavení srdce.

Nicméně Bůh žádá lidi, aby HO milovali celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou. (Dt 6,5) Také Jozue napomínal lid: Sami u sebe dbejte úzkostlivě o to, abyste milovali Hospodina, svého Boha. (Joz 23,11) Zde je zřetelné, že nastavení srdce je mnohem podstatnější, a jak ukazuje historie, není možné bez toho přikázání dodržet.

Dalo by se dobře zachovávat nějaký kult a dodržovat určitá pravidla týkající se pokrmů, ale být Bohu libou vůní vyžaduje trochu víc, jak se praví v Iz 58,5c: Dá se toto nazvat postem, dnem, v němž má Hospodin zalíbení? Proroci znovu a znovu vyzývali ke spravedlnosti, ke správnému soudu, k milosrdenství. Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Mi 6,8) Ježíš z Nazareta to shrnuje následovně: Buďte milosrdní, jak je milosrdný váš Nebeský Otec. Odsuzuje sebeospravedlnění v podobenství o farizeovi a celníkovi. (Lk 18,9-14)

Často se stává, že právě bohabojní a zbožní lidé zaujímají vůči hříšníkům samolibý postoj, protože jim často chybí povědomí, že je milostí vzdorovat hříchu, že víra je dar milosti. Dělají ze sebe soudce, jsou nemilosrdní, lakomí, nesmiřitelní. Tak jednali učenci,

když jiní přivedli ochrnutého muže k Ježíši. Právě oni mu bránili najít cestu k Ježíši, a když ji přece našel, odsoudili Ježíšovo chování. (Lk 5,17 ff.) Zbožní lidé často dokonce posuzují, co činí Bůh a co ne, místo toho, aby se Mu s důvěrou odevzdali!

Ježíš vyzývá velmi přísně k odloučení se od všeho, co člověka svádí ke zlu, ať už je to vlastní rodina nebo části vlastního těla. Někteří zbožní dokonce věří, že prokazují Bohu svatou službu, když zabíjejí jiné. Takové jednání, které je nezřídka doprovázeno chamtivostí po moci

a majetku, ničí víru u mnoha lidí. Kromě toho je s tím často ruku v ruce spojena ctižádostivost, která je, i když ne vždy zjevně, přesto velkou překážkou pravdy, spravedlnosti a Boží cti.

Ještě těžší je však překonání vlastní vůle, ať už z lásky k Bohu nebo k bližnímu. Opravdu to vyžaduje každodenní a velmi často namáhavé úsilí, které nepřináší navenek slávu. Není proto mnohem snadnější provádět zbožné modlitby, zpěvy, rituály, než se dát k dispozici ve službě lidem, ve službě pravdy?

V Koránu se praví: vy přikazujete vhodné, zakazujete zavrženíhodné. (Súra 3:110b) To znamená shrnutí přikázání milovat Boha a svého bližního. V Súře 2:177 je rozdíl mezi zbožností a plněním Božího plánu objasněn ještě důrazněji: Zde je láska a velkorysost vůči bližnímu z lásky k Bohu stanovena jako měřítko bohabojných. Existuje mnoho dalších pasáží z Písem, které jsou příkladem svatosti nebo plnění Boží vůle, ale ráda bych zde uvedla ještě několik dalších myšlenek.

V křesťanských kruzích je běžné povzbuzovat děti návštěvě bohoslužeb a k praktikování různých zvyků; mnohem méně jsou však poučováni o osobní modlitbě a naslouchání Božímu slovu, nemluvě už o usilování o svatost. Děti jsou povzbuzovány k učení a dotazovány na své představy o povolání a životní přání, ale často se zanedbává důležitost zprostředkovat jim proniknutí do modlitby,

z jejíž hloubky by pak mohly mistrně zvládnou bouře života a objevit Boží plán pro svůj život. Ještě horší je, když jsou děti v náboženských institucích naočkovány předsudky vůči jiným náboženstvím a strachem z lidí jiných vyznání. Tím se stávají úzkoprsí a upjatí, a tím jsou potom ještě více důkazem spíše trestajícího než milujícího Boha.

V ostatních případech jsou naopak děti vychovávány podle přání společnosti, ducha doby nebo musí, jak tomu často bývalo v minulosti, sloužit finančním nebo politickým výhodám. Za tímto účelem byl vyhledáván buď výhodný sňatek nebo byli posíláni do duchovenstva.

Nejvyšším zájmem každého náboženství je dodržování vlastního Písma a zvyků. Tam, kde se různé skupiny rozdělily, se o to každá z nich snaží více bránit svou specifickou vírou před druhými. Všemi způsoby vymezují a chrání své přesvědčení, a v případě jiného způsobu víry se nebojí hrozit věčným zatracením.

Zachování budov nebo náboženských uměleckých děl bývá tak důležité, že jsou tomu obětovány jiné hodnoty, a dokonce přijímány i peníze od zločinců a vykořisťovatelů.

Také Boží slovo je nezřídka přizpůsobeno módě nebo líbivosti dárců, jejichž vina je zametena pod kobereček a tím překrucováno právo. Věřícím se znovu a znovu omílají stejné teologické výklady, a ani v nejmenším se nepodporuje jejich duchovní růst, oddanost Bohu a práce na vlastním srdci. Nejsou vůbec vyžadovány nebo alespoň naléhavě doporučovány ani ty nejjednodušší věci, jako je usmíření se s bližním, přijetí počatých dětí, ochota darovat (již nějaký dar z přebytku je často vnímán jako hrdinství).

V dnešní době se také stále méně vyžaduje úcta ke stáří, životu a stvoření obecně.

Sedm skutků milosrdenství, jak tělesných tak i duchovních, se v současném hlásání náboženství už téměř nevyskytuje. Namísto toho se v souladu s duchem doby se všichni ohání pojmy jako jsou

tolerance, přátelství a další líbivá módní slova. Vlastní pohodlí, sláva a bohatství jsou důležitější než Boží království na zemi.

Takto je to „kázáno“ všemi médii, prezentováno a schvalováno mnoha náboženskými vůdci.

O to naléhavější je úkol věřících usilovat o svatost, aby byla vytvořena protiváha. Myšlenka a praxe pokání jsou téměř úplně zapomenuty, jsou chybějícím prvkem současnosti.

To, že vědomí je utvářeno jednáním, je často zamlčovanou pravdou, a to je pravděpodobně důvod, proč na jedné straně Boží slovo není pochopeno a na druhé straně jinak interpretováno. Mysl ztemní, ohluchne, oslepne a srdce ztvrdne.

Stále více se považuje za nepřijatelné, aby děti poslouchaly své rodiče, aby se žena podřizovala svému muži a manželé si zůstali věrni.

Mnohem pravděpodobnější je, že se bližní, a vlastně společnost jako taková, dají do služeb vlastního uspokojení.

V minulosti byly různé způsoby umrtvování běžné, aby lidé odolali různým životním pokušením, což ostatně představovalo pro nevěřící velkou překážkou k dospění k víře. V současnosti se tyto způsoby praktikují jen zřídka, člověk má tendenci jít do opačného extrému, a to jen honit se za chťičem a zábavou bez omezení.

Úkolem odpovědných osob v různých náboženstvích je postavit se společně proti této degeneraci lidstva a přivést lidi zpět ke způsobu života, který je Bohu libý. Pochopí konečně náboženští vůdci, že Bůh má potěšení z každého, kdo před Něj předstupuje s bázní, je spravedlivý a koná dobro, nebo budou i nadále rozsévat svár, nenávist a hádku mezi věřícími různých náboženství?

Existují zbožní lidé, kteří svou neustálou zbožností a věrným plněním svých povinností dosáhnou svatosti; nemusí tedy nutně existovat rozpor mezi zbožností a svatostí. Hroživé je to jen tehdy, když zbožnost slouží jako zástěrka pro sobectví a bezohlednost. Někteří jsou vedeni ke svatosti prostřednictvím skutků lásky

k bližním a plněním povinností, jiní neustálým odpouštěním nelásky svých bližních, aniž by k tomu praktikovali ještě velkou zbožnost.

Kdy konečně proběhne nějaká soutěž věřících ve vzdávání pocty Bohu a milování bližního?

Jaké by to bylo žít na zemi jako v ráji, kdybychom už nedychtili po hmotných statcích, ale vášnivě hledali Boží slávu! Určitě by bylo v současné době méně sebevražd, menší nebo žádná chudoba a lidé by měli radost nejen z Boha a modlitby, ale také z života samotného, jakož i ze života svých dětí a vnoučat. Také Bůh by měl radost ze svého díla a mohl by darovat své požehnání v hojnosti!

A jak tedy vypadá světec? Ježíš tvrdí, a je to pro každého logické, že pšeničné zrno nepřinese úrodu pokud nezemře. Co je v přírodě tak přirozené, je pro mnohé v duchovním životě těžko pochopitelné.

To totiž znamená zřít se sám sebe v určité situaci, v určitém okamžiku, ať už materiálně, duchovně nebo také tělesně, a přitom jednat pouze a výhradně v důvěře v jednoho, jediného pravého Boha výlučně na Jeho nařízení, a nikoli sám od sebe.

Zbožný, který dodržuje Boží přikázání, modlí se a plní své povinnosti vůči bližnímu, je na nejlepší cestě a může kdykoli od Boha obdržet pozvání, aby se stal svatým. Může toto pozvání přijmout, odmítnout nebo ho kvůli různým okolnostem a vlivům propásnout. Ale i lidé, kteří do té doby nežili zbožně, mohou toto pozvání dostat zčista jasna, protože Boží dobrotě nejsou stanoveny hranice.

Konečně je však v každém náboženství také ten zbožný, kdo se spokojí s náboženskými úkony, ale zanedbává povinnosti a skutky milosrdenství, protože na ně nemá čas ani vůli kvůli množství modliteb, bohoslužeb, náboženských akcí nebo jiných intelektuálních úkonů.

Bohužel má v dnešní době požitek vyšší prioritu než povinnost plnit Boží přikázání, ačkoli jejich prostřednictvím by Stvořitel lidstva chtěl vést každého jednotlivce k co největšímu rozvoji jeho

potenciálu, k jeho skutečnému cíli! Bohužel však jen zřídka k tomu nachází u člověka ochotu. A tak neúnavně čeká, zda se člověk smíří se sebou, se svým bližním a nakonec i s NÍM!

K.H.